

การบูรณาการหลักอิทธิบาทธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน

Integration of the Iddhipada Principles for Enhancing
the Management Efficiency of Pua Sub-district Municipality,
Pua District, Nan Province

Received: February 18, 2025

Revised: March 12, 2025

Accepted: March 13, 2025

ภูทธิ อินไทย¹,ธีรทัศน์ โรจน์กิจจากุล² และ ธิติวุฒิ มั่นมี³
Phudit Inthai, Theeratas Rojkitjakul and Thitiwut Munmee
(phuditi56@gmail.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน และ 3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ มีประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 8,786 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปัว กลุ่มตัวอย่าง 383 คน ได้จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มผู้บริหารระดับสูง กลุ่มผู้แทนประชาชน กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์และผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

Master of Public Administration Program in Public Administration Nan Buddhist College

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน

Program in Public Administration, Nan Buddhist College

³ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Program in Public Administration Nan Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) และระดับการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่านโดยบูรณาการหลักอิทธิบาทธรรม มีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = .874^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่านตามหลัก อิทธิบาทธรรม ประกอบด้วย 1) หลักฉันทะ รักในงานที่เราทำ พอใจในงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ ตระหนักในหน้าที่ของตนเอง 2) หลักวิริยะ ปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถด้วยความพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก มุ่งมั่นพยายามหาทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจนกว่าการปฏิบัติงานจะสำเร็จ 3) หลักจิตตะ ใส่ใจในการบริหารคน บริหารงาน การปฏิบัติงาน เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยจิตให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย และ 4) หลักวิมังสา หมั่นไตร่ตรองพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งนั้น หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องอยู่เสมอ เมื่อพบข้อผิดพลาดให้คิดวางแผนหาวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

คำสำคัญ : การบูรณาการ, อิทธิบาทธรรม, ประสิทธิภาพ, การบริหารจัดการ, เทศบาลตำบลปัว

Abstract

This research aims to achieve the following objectives: 1. To assess the level of management efficiency of Pua Sub-District Municipality, Pua District, Nan Province. 2. To examine the relationship between the Iddhipada principles and the management efficiency of Pua Sub-District Municipality, Pua District, Nan Province. 3. To propose a development model for enhancing the management efficiency of Pua Sub-District Municipality, Pua District, Nan Province, based on the Iddhipada principles. This study employs a mixed-methods research approach, combining both quantitative and qualitative methods. The quantitative component targets individuals aged 18 years and over, totaling 8,786 residents of Pua Sub-District Municipality. A sample of 383 participants was selected using Taro Yamane's formula for sample size

determination. For the qualitative component, in-depth interviews were conducted with ten key informants, including local executives, senior administrators, representatives, public administration scholars, and Buddhist practitioners. Data were collected using a structured interview format. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. Pearson's correlation coefficient was employed to test the hypotheses.

The findings were as follows: 1. The overall level of management efficiency of Pua Sub-District Municipality was found to be at a moderate level ($\bar{X} = 3.16$). When integrated with the Iddhipada principles, the management efficiency was also rated at a moderate level ($\bar{X} = 3.20$). 2. There was a strong positive correlation between the application of the Iddhipada principles and the management efficiency of Pua Sub-District Municipality ($R = .874^{**}$), which was statistically significant at the 0.01 level. 3. The proposed development approach for enhancing management efficiency based on the Iddhipada principles includes: 1) Chanda (desire): Cultivating passion for one's work, being satisfied with responsibilities, and developing a strong sense of duty and commitment. 2) Viriya (effort): Performing duties with determination, perseverance, and resilience, viewing obstacles as challenges, and working persistently until success is achieved. 3) Citta (attention): Maintaining focus and mindfulness in managing both personnel and tasks, and avoiding distractions to ensure effective performance. 4) Vimamsa (investigation): Continuously reflecting and analyzing situations with wisdom, identifying shortcomings, and making ongoing improvements when errors are found.

Keywords: Integration, Iddhipada, Efficiency, Management,
Pua Sub-District Municipality

บทนำ

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” มีแนวทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง นำไปสู่การบริหารประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบราชการ เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจที่แท้จริงแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำงานใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่มากที่สุด หากต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องบริหารจัดการโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น กำกับดูแลตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ย่อมที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต, 2563) การใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และมีการใช้บุคลากรในการปฏิบัติงานที่มีลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดอุปสรรค หรือเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานและอื่น ๆ เพราะฉะนั้น ในการบริหารจัดการให้สำเร็จผลจำเป็นจะต้องมีการวางแผน เพื่อการทำงานที่เป็นขั้นเป็นตอน มีแนวทางที่ชัดเจน การจัดการงาน (Management) ที่เป็นแนวทาง จึงก่อกำเนิดขึ้น หรือกล่าวอีกอย่างก็คือ เครื่องมือในการจัดการงาน เรียกว่าการบริหาร (Administration) (กรรณิการ์ สุวรรณศรี, 2557) ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความสันติสุขในองค์กร

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แจ้งแนวทางและหลักเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA) ประจำปี พ.ศ. 2566 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566) จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา 3) ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง 4) ด้านการจัดบริการสาธารณะ 5) ด้านธรรมาภิบาล เพื่อส่งเสริมให้อปท.ได้มีการถือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ให้อปท.มีความกระตือรือร้นในการแข่งขันและตื่นตัวที่จะบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เทศบาลตำบลปัวได้ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA) ประจำปี พ.ศ. 2566 ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 86.15% 2) ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา 91.11% 3) ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง 71.00% 4) ด้านการจัดบริการสาธารณะ 73.18% 5) ด้านธรรมาภิบาล 92.00% รวม 5 ด้าน อยู่ที่ 77.36% (ศาลากลางจังหวัดน่าน, 2566)

องค์กรใด มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูง ย่อมส่งผลให้งานขององค์กรนั้นมีปริมาณและคุณภาพตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ความรู้ความสามารถของบุคลากรแต่เพียงอย่างเดียวไม่อาจทำให้องค์กรประสบผลสัมฤทธิ์ได้ หากบุคลากรในองค์กรนั้นปราศจากความตั้งใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ การนำเอาหลักอิทธิบาทธรรมซึ่งเป็นหลักความสำเร็จในการทำงานอันประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะและวิมังสา (ป.อ. ปยุตฺโต, 2546) มาใช้ในการส่งเสริมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้องค์กรก้าวหน้าได้ดีที่สุดนั้น จะนำพาองค์กรให้พบกับความสำเร็จได้

ผู้วิจัยใช้เทศบาลตำบลบัว อำเภอบัว จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่ศึกษา โดยมีประชากรเป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 8,786 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบัว ประกอบด้วย ตำบลบัว ตำบลสถาน ตำบลไชยวัฒนา และตำบลวรนคร อำเภอบัว จังหวัดน่าน รวม 13 หมู่บ้าน (ข้อมูลฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอบัว จังหวัดน่าน, 2566)

โดยวีณา ขำคง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และบุคลากรมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูง และได้ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปไว้ว่า “ควรนำหลักอิทธิบาทธรรมในการวิจัยครั้งนี้คือ หลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้กับพื้นที่หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจะได้นำไปพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นต่อไป” และ พชรญา พงษ์สุทัศน์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และบุคลากรมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูง และได้ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปไว้ว่า “ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นผลกับการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากร”

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง การบูรณาการหลักอิทธิบาทธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามแนวคิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการของปีเตอร์สันและโพลแมน (1989) 5 ประการ คือ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ อิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน
3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาทธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย **การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)** ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 8,786 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปัว และ 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 383 คน ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สร้างโดยการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ 0.950

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อให้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัยต่อไป เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปัว จำนวน 383 คน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้แจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ในส่วนของการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product - moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากระดับของตัวแปรที่ใช้เป็นระดับอันตรภาคและสามารถคำนวณได้ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้แทนประชาชน กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 10 คนเลือกโดยวิธีเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structured In-depth interview Script) มาจากการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งหนังสืออย่างเป็นทางการที่ได้คำรับรองจากผู้อำนวยการหลักสูตร เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง พร้อมกับส่งบริบทเนื้อหาต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า กำหนดวัน เวลา สถานที่สำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้เครื่องบันทึกเสียงและกล้องบันทึกภาพนิ่ง

วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) และสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักอิทธิบาทธรรมเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน” พบผลดังนี้

1. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน

1.1 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของ เทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านคุณภาพของงาน (Quality)	3.20	0.69	ปานกลาง
2. ด้านปริมาณงาน (Quantity)	3.16	0.67	ปานกลาง
3. ด้านเวลา (Time)	3.21	0.62	ปานกลาง
4. ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (Costs)	3.11	0.69	ปานกลาง
5. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Method)	3.10	0.70	ปานกลาง
ภาพรวม	3.16	0.58	ปานกลาง

1.2 การบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.58) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาทธรรม

การบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว ตามหลักอิทธิบาทธรรม	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักฉันทะ ความพอใจ	3.28	0.63	ปานกลาง
2. หลักวิริยะ ความเพียร	3.15	0.67	ปานกลาง
3. หลักจิตตะ ความใส่ใจ	3.21	0.65	ปานกลาง
4. หลักวิมังสา ความไตร่ตรอง	3.16	0.70	ปานกลาง
ภาพรวม	3.20	0.58	ปานกลาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = .874^{**}$) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า หลักอิทธิบาทธรรมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก จึงยอมรับสมมติฐาน

3. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตาม หลักอิทธิบาทธรรม สรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

3.1 หลักฉันทะ ต้องพอใจในงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ ตระหนักในหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้ตนเองมีจิตฝึกฝัที่จะให้งานของตนนั้นบรรลุผลสำเร็จ ทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง และมีความสุจริต ยุติธรรม รักในองค์กรและรักผู้ร่วมงาน มีความเต็มใจในการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในหน่วยงาน มีความปรารถนาดีต่อสิ่งที่ทำ

3.2 หลักวิริยะ ปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก มองเห็นอุปสรรคเป็นสิ่งที่ท้าทายที่พร้อมจะเอาชนะให้ได้ มุ่งมั่นพยายามหาทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจนกว่าการปฏิบัติงานจะสำเร็จ เพียรในการระวังเรื่องอบายมุข อกุศล ฝ่าฝืนความรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยที่ไม่ทำตัวเป็นน้ำเต็มแก้ว

3.3 หลักจิตตะ ใส่ใจในการบริหารคน บริหารงาน การปฏิบัติงาน เอาจิตฝึกฝัไม่ปล่อยจิตให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย การมีใจที่จดจ่อกับสิ่งนั้น จะเกิดความรักบอบบ้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีกำลังใจและมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กร พัฒนางานที่รับผิดชอบ ทำงานด้วยความสุขสดชื่นมีชีวิตชีวา ใส่ใจพี่น้องประชาชน รับฟังปัญหา ให้บริการประชาชนด้วยความยินดีแจ่มใสเบิกบาน

3.4 หลักวิมังสา หมั่นไตร่ตรองพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งนั้น หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อบกพร่องอยู่เสมอ เมื่อพบข้อผิดพลาดให้คิดวางแผนหาวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ใช้ปัญญาไตร่ตรองสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพของตนเองมิให้ต่างพร้อย ไม่วอกแวก ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่ละโมภในทรัพย์สินเงินทองของสมนาคุณอันเป็นเหตุให้ตนและเทศบาลตำบลปัว ต้องต่างพร้อย ทบทวนภารกิจงานอยู่บ่อย ๆ อบรมในสิ่งที่ควรฝึกอบรมอยู่เสมอ

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน พบว่า การบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

รองลงมา ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัวจะมีประสิทธิภาพได้ จะต้องมีการออกแบบ วางแผน จัดลำดับความสำคัญของงานก่อน เพื่อที่จะได้จัดระเบียบการทำงานได้อย่างถูกต้อง มีขั้นตอนในการทำงานที่เหมาะสม มอบหมายจัดสรรพนักงานให้สอดคล้องกับเนื้องานตามภารกิจของเทศบาลตำบลปัว ปฏิบัติตามแผน เพื่อให้งานเสร็จตามแผนที่กำหนด พัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น จัดสรรประมาณต่าง ๆ ให้เพียงพอ ได้ประโยชน์สูง ประหยัดสุด เกิดประสิทธิภาพ วิเคราะห์จุดเด่น – จุดด้อย ปรับปรุงงานที่ปฏิบัติอยู่ สอดคล้องตามแนวคิดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการของ ปีเตอร์สันและโพลแมน (1989) ความสามารถในการผลิตหรือ บริการในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ประการ คือ คุณภาพของงาน (Quality) ปริมาณงาน (Quantity) เวลา (Time) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (Costs) กระบวนการปฏิบัติงาน (Method) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิณา ขำคง (2564) พบว่า บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความรวดเร็ว ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน และด้านความประหยัดหรือความคุ้มค่าของทรัพยากร ตามลำดับ และการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า หลักฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา หลักจิตตะ หลักวิมังสา และหลักวิริยะ จะเห็นได้ว่ามีหลักการและวิธีการมากมายเพื่อให้มนุษย์ทุกคนนำหลักธรรมนั้นมาประพฤติปฏิบัติ ตามสภาพชีวิตของบุคคลนั้นที่จะพึงกระทำ โดยมีหลักการพัฒนาตนเองในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่าอิทธิบาท 4 ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิกร ฐานะงาม (2566) พบว่า กลุ่มมีการบริหารจัดการตามหลักอิทธิบาทธรรมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ หลักฉันทะ หลักวิริยะ หลักวิมังสา และหลักจิตตะ ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน พบว่า หลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก หากแยกเป็นรายข้อพบว่า หลักฉันทะ หลักวิริยะ หลักจิตตะ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง และหลักวิมังสา ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรญา พงษ์สุทัศน์ (2564) พบว่า ภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านวิมังสา ด้านวิริยะ ด้านจิตตะและด้านฉันทะ ตามลำดับ

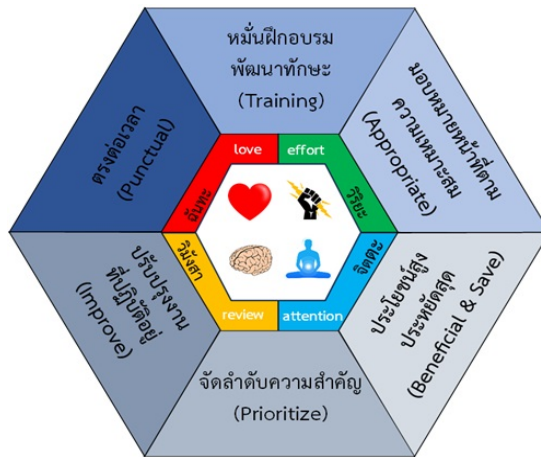
3. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาทธรรม พบว่า 1) หลักฉันทะ ต้องพอใจในงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ ตระหนักในหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้ตนเองมีจิตฝึกฝนที่จะให้งานของตนนั้นบรรลุผลสำเร็จ ทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง และมีความสุจริต ยุติธรรม รักในองค์กร และรักผู้ร่วมงาน 2) หลักวิริยะ ปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน มองเห็นอุปสรรคเป็นสิ่งท้าทายที่พร้อมจะเอาชนะให้ได้ เพียรในการระดมเรื่องอบายมุข อกุศล ฝ่าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอโดยไม่ทำตัวเป็นน้ำเต็มแก้ว 3) หลักจิตตะ ใส่ใจในการบริหารคน บริหารงาน การปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีกำลังใจ และมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กร พัฒนางานที่รับผิดชอบ ใส่ใจพี่น้องประชาชน รับฟังปัญหา ให้บริการประชาชนด้วยความยินดีแจ่มใสเบิกบาน 4) หลักวิมังสา หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องอยู่เสมอ เมื่อพบข้อผิดพลาดให้คิดวางแผนหาวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ใช้ปัญญาไตร่ตรองสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ยึดมั่นในคุณธรรม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธีรวัต จรณธโม (2560) พบว่ามีข้อเสนอแนะ 1) ด้านฉันทะ บุคลากรที่ปฏิบัติงานควรมีการยอมรับการติชมของผู้มาใช้บริการว่าดีหรือไม่ดี ควรปรับปรุงในด้านใดบ้าง อีกทั้งพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองสุดอย่างความสามารถ 2) ด้านวิริยะ บุคลากรควรมีความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งอุทิศเวลาเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม 3) ด้านจิตตะ เมื่อมอบหมายงานต่างๆแล้ว บุคลากรควรเอาใจใส่ในงานนั้น เพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานและผู้มาติดต่องาน 4) ด้านวิมังสา การทำงานทุกครั้งนั้นมักมีอุปสรรคนานาประการ เพราะฉะนั้น บุคลากรควรปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์อยู่เสมอเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อประสานร่วมกันในการปฏิบัติงาน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกรัส วังษ์ภากนภณ (2559) ที่พบว่า 1) ด้านความพอใจในงานตามที่ได้รับมอบหมาย ควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของบุคลากรแต่ละคน 2) ด้านการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียร บุคลากรควรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจทำด้วยความเต็มใจและมีความอดทน 3) ด้านการใส่ใจกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย บุคลากรควรให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 4) ด้านการตรวจสอบและปรับปรุงการปฏิบัติงาน ควรพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ ๆ ให้สามารถตรวจสอบได้โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของงานภายในองค์กร

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “การบูรณาการหลักอิทธิบาทธรรมเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน” ได้รับความรู้จากการวิจัยโดยสรุปดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย คือ “TABsPIP Model” โดยในแต่ละแนวทางในการบริหารจัดการได้บูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ (ความพอใจ) คือ Love รักในสิ่งที่ทำ, วิริยะ (ความเพียร) คือ Effort ความพยายามทำในสิ่งที่ทำ, จิตตะ (ความใส่ใจ) คือ Attention เอาใจใส่ในสิ่งที่ทำ และวิมังสา (ความไตร่ตรอง) คือ Review คือ ทบทวนสิ่งที่ทำนั้น นำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการบริหารจัดการขององค์กร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. Training หมั่นฝึกอบรมพัฒนาทักษะ คือ พนักงานสามารถพัฒนาขีดความสามารถของตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและสร้างผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น ทำให้องค์กรมีองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการทำงานขององค์กร ไปถึงเป้าหมายได้ง่ายขึ้น และพนักงานมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา

2. Appropriate มอบหมายหน้าที่ตามความเหมาะสม คือ การมอบหมายงานอย่างเหมาะสม จะช่วยให้การทำงานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่นและรวดเร็วขึ้น เมื่อการกระจายงานสามารถมอบหมายให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้รับผิดชอบ จะทำให้งานที่ออกมามีคุณภาพสูงขึ้น และใช้เวลาน้อยลง ส่งผลให้ภาพรวมขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. Beneficial & Save ประโยชน์สูง ประหยัดสุด คือ วางแผนขั้นตอนการจัดทำงานประมาณให้รัดกุม จัดทำโครงสร้างแผนงานและกำหนดงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบาย ควบคุมการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ตรวจสอบและทบทวนแผนงานงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ คำนึงถึงผลประโยชน์อันสูงสุดที่จะมีต่อองค์กรและฝ่ายส่วนที่เกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุด ถูกหลักกฎหมาย ถูกต้องตามหลักนโยบาย สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร

4. Prioritize จัดลำดับความสำคัญ คือ สิ่งสำคัญของการจัดลำดับคือใช้เวลาและโอกาสที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คุ่มค่าที่สุด เป็นการ จัดตารางเวลาที่จะช่วยให้เห็นโครงสร้างชัดเจนว่าเราต้องใช้เวลาไปกับงานไหนเป็นเวลาเท่าไร เพื่อป้องกันการออกนอกเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้รู้ว่าเราควรทุ่มเทเวลาไปกับงานไหนและทุ่มเทขนาดไหน

5. Improve ปรับปรุงงานที่ปฏิบัติอยู่ คือ การทบทวนงานในหน้าที่รับผิดชอบ ทบทวนกระบวนการทำงาน และทบทวนผลการปฏิบัติงานนั้น ๆ ว่ามีงานอะไรบ้าง งานแต่ละอย่างใช้เวลาเหมาะสมหรือยัง เสียต้นทุนสำหรับงานนั้นๆเท่าไร แล้วผลการปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้รับความพึงพอใจหรือไม่ แล้วนำมาทำการปรับปรุง/แก้ไข เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการปรับปรุงการทำงานสามารถเริ่มจากปัญหาของงานในหน้าที่รับผิดชอบ หรือความต้องการที่จะพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นก็ได้

6. Punctual ตรงต่อเวลา คือ การตรงต่อเวลาเป็นการบริการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นพื้นฐานในการเข้าสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เป็นสากลและสังคมโลกยอมรับ ทำให้สามารถจัดสรรเวลาได้อย่างเหมาะสม และใช้เวลาอย่างมีคุณค่า เกิดความคุ้มค่า คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาคมและรับผิดชอบต่อสังคม สร้างระเบียบวินัยให้กับบุคลากร ซึ่งจะเกิดผลดีต่อตนเอง ผู้ร่วมงาน และองค์กร หากทุกคนมีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ก็จะก่อให้เกิดความสำเร็จต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นผลกับการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน เช่น สถานภาพ ขนาดครอบครัว เป็นต้น

2) ควรศึกษาการนำเอาหลักธรรมอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน

3) ควรนำหลักอิทธิบาทธรรมมาประยุกต์ใช้กับพื้นที่หรือหน่วยงานอื่น ๆ เช่น หน่วยงานภาคเอกชน เพื่อจะได้นำไปพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักอิทธิบาท 4 ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) เทศบาลตำบลควรกำหนดนโยบายระบบบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการทำงานตามมาตรฐานสากล พร้อมยกระดับมาตรฐานและความพึงพอใจของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ให้พนักงานทุกระดับในองค์กรทำความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติ

2) เทศบาลตำบลควรกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณ โดยให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพ

3) เทศบาลตำบลควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการอบรมและพัฒนา ทั้งด้านทักษะความรู้ความสามารถ และด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้องค์กรก้าวหน้าได้ดีที่สุด นำพาองค์กรให้พบกับความสำเร็จ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) เทศบาลตำบลควรมอบหมายการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม จะช่วยให้การทำงานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่นและรวดเร็วขึ้น ทำให้งานที่ออกมามีคุณภาพสูงขึ้นและใช้เวลาน้อยลง ส่งผลให้ภาพรวมขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) เทศบาลตำบลควรทบทวนภารกิจงานในหน้าที่รับผิดชอบ ทบทวนกระบวนการทำงานและทบทวนผลการปฏิบัติงาน ว่างานแต่ละอย่างใช้เวลาเหมาะสมหรือไม่ หรือยัง แล้วนำมาทำการปรับปรุง/แก้ไข เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) ผู้บริหารควรมีแนวทางที่ทำให้พนักงานรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สนับสนุนความสามัคคีในองค์กรและร่วมกันปรับปรุงข้อบกพร่องนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

รายการอ้างอิง

กนกกรภัส วงษ์ภาคนกภณ. (2559). *การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และแผนการดำเนินงาน)*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- “_____”. (2566). *ชักซ้อมการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2566*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรรณิการ์ สุวรรณศรี. (2557). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชัยวุฒิ เทโพธิ์ และ พงษ์เสถียร เหลืองอลงกต. (2563). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(1), 251-265.
- ป.อ. ปยุตโต. (2546). *พุทธธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอบัว จังหวัดน่าน. (2566). *สถิติประชากรของเทศบาลตำบลบัว น่าน : เทศบาลตำบลบัว*.
- พระธีรวัต จรณธโม. (2560). *การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของบุคลาการเพื่อการบริหารจัดการ อบต. อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.
- พัชรินา พงษ์สุทัศน์. (2564). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.
- วีณา ขำคง. (2564). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.
- ศาลากลางจังหวัดน่าน. (2566). *แจ้งผลการตรวจประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2566*. น่าน : ศาลากลางจังหวัดน่าน.

สิทธิกร ฐานะงาม. (2566) *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะออมทรัพย์บ้าน
วังคินใหม่ ตำบลแม่สา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน* (สารนิพนธ์รัฐประศาสน
ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
พระนครศรีอยุธยา.

Peeterson, E., & Plowan, G. E. (1989). *Business Organization and Management*
(3rded). Ill: Irwin.